

«**Εξαγνισμός**» διήγημα Ειρήνης Α. Δεντινινοῦ.
Ἡ κ. Δεντινινοῦ μὲ τὸ καινούργιο της βιβλίο,
μᾶς χαρίζει ἕνα ἀξιοσημεῖωτο ἠθογραφικὸ διήγημα.
Ἴδου μὲ λίγα λόγια ἡ ὑπόθεσή του :

Ἡ Ξάνθω, τὸ ὠραιότερο κορίτσι τοῦ χωριοῦ, παντρεύεται ἓνα πλούσιο σαφαντάρη, τὸ Γιώργη τὸ Γεραλιῆ. Ἐπειδὴ δὲν ἔχει παιδιά, ἀνεβαίνει στὸ Μοναστήρι νὰ ταχτῆ στὴ Μεγαλόχαρη. Ἐκεῖ τὴ βλέπει ἓνας νέος καλόγερος, ὁ Σπύρος, παιδί βλαμμένο, ποῦ εἶχε κλειστεῖ στὸ μοναστήρι γιὰ ν' ἀποφύγη τοὺς πειρασμούς. Μπρὸς στὴν ὀμορφιὰ τῆς Ξάνθως δὲν μπόρεσε νάντισταθῆ, καὶ μιὰ στιγμή ποῦ τὴ βρῆκε κοιμισμένη τὴ φίλησε κλέφτικα στὸ στόμα.

Τὴν ἴδια νύχτα, γυρίζοντας ἀπ' τὸ Μοναστήρι, ἡ Ξάνθω παραδόθηκε σ' ἓνα νέο ποῦ ἀγαποῦσε ἀπὸ καιρό. Δυὸ μῆνες πέρασαν, καὶ ὅλο τὸ χωριὸ δὲ μιλοῦσε παρὰ γιὰ τὸ θᾶμα τῆς Μεγαλόχαρης: τὸ σπίτι τοῦ Γεραλιῆ θ' ἀποχτοῦσε παιδί.

Ὁ Σπύρος δέχθηκε τὴν εἶδηση σὰν χτύπημα κερανοῦ. «Τὸ βλαμμένο του μυαλὸ πολλὰ σκοτεινὰ τῆς ζωῆς σημεῖα δὲν μπορούσε νὰ ξεχωρίσῃ» κι' ἔτσι φαντάστηκε πὼς τὸ πῶς τοῦ θὰ γεννιοῦνται στοῦ Γεραλιῆ τὸ σπίτι ἦταν δικό του, πὼς «γιὰ νὰ τὸν τιμωρήτῃ ἡ Μεγαλόχαρη ἔστρεψε νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστά τὸ ἀνόσιο κρεῖμα του», τὸ μοναδικὸ φίλι τῆς νεότητος του. Κι' ὅταν γεννήθηκε τὸ παιδί, φαντάστηκε πὼς γιὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξαγνιστῇ ἔπρεπε νὰ τὸ ἐξαφανίσῃ, καὶ μιὰ βραδυὰ, ἐνώ ὅλοι ἔλειπαν, πῆγε καὶ τὸ ἐπνίξε.

Τὸ μόνο ἐλάττωμα αὐτοῦ τοῦ διηγήματος εἶναι ἡ ἄλλειψη ἐνότητος. Ἡ δράση εἶναι ἐντελῶς διχισμένη. Ἀπ' τὴ μιὰ μεριά ἔχομε τὶς περιγραφὰς τοῦ Μοναστηριοῦ καὶ τὴν ψυχολογία τοῦ Σπύρου, ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Στάθη καὶ τῆς Ξάνθως. Ξαναβρίσκονται τὰ ἴδια πρόσωπα, μὰ χωρὶς καμμιά ἐσωτερικὴ συνοχὴ. Μόλα ταῦτα, χάρις στὰ τόσα ἄλλα του προσόντα, ὁ «Ἐξαγνισμὸς» κρατᾶει ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, ζωηρὸ τὸ ἐνδιαφερό τοῦ ἀναγνώστη. Μᾶς παρουσιάζει ἀληθινούς, ζωντανούς χαρακτήρες, μέσα σ' ἓνα ἐπίσης ἀληθινὸ περιβάλλον. Εἶναι γραμμένο σὲ γλῶσσα στρωτῆ, ἁρμονικῆ, μὲ ἐλάχιστους ιδιοματισμούς. Συχνὰ ἀναπτύσσει μιὰ λεπτὴ, πικάντικη εἰρωνία, ποῦ μᾶς θυμίζει τὸν Anatole France. Καὶ ὅταν κάποτε συγκινητῆται, καὶ ὅταν κάποτε ἀγαναχτῆ, τὸ κάνει πάντα μὲ τὸ λεπτό, λιτό της ὕφος, χωρὶς μεγάλα λόγια, ἀφίνοντας τὸν ἀναγνώστη νὰ φτάτῃ μόνος του στὰ συμπεράσματα ποῦ θέλει.

Δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ὁ χῶρος νὰ ἐλεχταθοῦμε περισσότερο, μὰ μπορούμε νὰ ποῦμε ἀνεπιφύλακτα πὼς ὁ «Ἐξαγνισμὸς» εἶναι ἓνα διήγημα ποῦ ξεχωρίζει.

M. E.